

TENDENSEN VERMOGENSRECHT 2019



TENDENSEN  
VERMOGENSRECHT 2019

Renate BARBAIX  
Nicolas CARETTE  
(editors)

Tendensen Vermogensrecht 2019  
Renate Barbaix en Nicolas Carette (eds.)  
Myriam-Alexandra Vreven (redactiesecretaris)

© 2019 Intersentia  
Antwerpen – Cambridge  
[www.intersentia.be](http://www.intersentia.be)

ISBN 978-94-000-1065-9  
D/2019/7849/146  
NUR 820



Dit boek is eveneens beschikbaar op [www.jurisquare.be](http://www.jurisquare.be).

Alle rechten voorbehouden. Behoudens uitdrukkelijk bij wet bepaalde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, op welke wijze ook, zonder de uitdrukkelijke voorafgaande toestemming van de uitgever.

Ondanks alle aan de samenstelling van de tekst bestede zorg, kunnen noch de auteurs noch de uitgever aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele schade die zou kunnen voortvloeien uit enige fout die in deze uitgave zou kunnen voorkomen.

# VOORWOORD

De reeks *Tendensen Vermogensrecht* beoogt zowel een actualisering of update als een verdieping en concretisering binnen het vermogensrecht, en meer bepaald het familiaal vermogensrecht en het zakenrecht. Bijzondere aandacht gaat naar vragen en bekommernissen uit de praktijk.

De studiedag bevat twee delen. Een eerste deel biedt een overzicht van de **actuele ontwikkelingen** in het familiaal vermogensrecht en het zakenrecht, op basis van een rechtspraakoverzicht en met inbegrip van nieuwe wetgeving.

Een tweede deel bevat een aantal **actuele topics** die zich op het snijpunt van beide disciplines bevinden.

Het verslagboek is uitgebreider en bevat naast de bijdragen van de studiedag nog een bijkomend, derde deel: **‘Recht-uit de praktijk’**. Daarin worden een aantal knelpunten concreet toegelicht. De opzet (en wens) is om in deze rubriek een daadwerkelijke interactie met de praktijk tot stand te brengen.

In de voorliggende zevende editie geven ondergetekenden in het eerste deel een overzicht van de recente ontwikkelingen in het familiaal vermogensrecht resp. het zakenrecht.

In het tweede deel analyseren professor-emeritus H el ene Casman en professor Alain Laurent Verbeke de geldigheidseisen voor het sluiten van een erfovereenkomst en bespreekt doctoranda Leen De Keyser de invloed van collectieve insolventieprocedures op de positie van echtgenoten/partners in het Wetboek van economisch recht.

In het derde deel bespreekt doctoranda Linde Wuyts hoe de ‘lauwe’ uitsluiting door een scheidingsstelsel met rechterlijke billijkheidscorrectie een evenwichts-oefening is tussen autonomie en solidariteit. Daarnaast onderzoekt doctorandus Bert Van Den Houte de mogelijkheden van de Wet Valkeniers in het vernieuwde familiaal vermogensrecht. Postdoctoraal onderzoeker Johan Van de Voorde gaat uitgebreid in op de bevrijdende verjaring van zakelijke rechten en ten slotte geeft doctorandus Samuel De Winter toelichting bij erfpacht op openbaar domein.

Aldus hopen wij een accurate, actuele en betrouwbare gids voor de dagelijkse praktijk aan te bieden.

Prof. dr. Renate BARBAIX

Prof. dr. Nicolas CARETTE



# INHOUD

<i>Voorwoord</i> .....	v
<b>DEEL I. ACTUELE ONTWIKKELINGEN</b> .....	1
Hfdst I. Actuele ontwikkelingen familiaal vermogensrecht 2018 RENATE BARBAIX.....	3
I. Inleiding .....	3
1. <i>Opzet</i> .....	3
2. <i>“Boerenjaar”</i> .....	3
II. Tendensen in het huwelijksvermogensrecht .....	4
3. <i>Wet Huwelijksvermogensrecht 2018 – Drie krachtlijnen</i> .....	4
4. <i>Artikel 1595 BW – Cass. 24 februari 2017 – Wet Huwelijksvermogensrecht 2018</i> .....	4
A. Primair huwelijksstelsel .....	6
5. <i>Art. 215 BW – Cass. 20 april 2017</i> .....	6
6. <i>Art. 215 BW en art. 51 Vlaams Woninghuurdecreet</i> .....	7
B. Wettelijk stelsel .....	9
1. Statuut van de goederen .....	9
7. <i>Wet Huwelijksvermogensrecht 2018 – Kernideeën aanpassing wettelijk stelsel</i> .....	9
a. Uitbreiding van de opsplitsing in <i>titre</i> en <i>finance</i> .....	9
8. <i>Wet Huwelijksvermogensrecht 2018 – Vergoeding voor het herstel van persoonlijke lichamelijke of morele schade</i> .....	9
9. <i>Wet Huwelijksvermogensrecht 2018 – Aandelen</i> .....	10
10. <i>Wet Huwelijksvermogensrecht 2018 – Beroepsgoederen</i> .....	13
11. <i>Wet Huwelijksvermogensrecht 2018 – Cliënteel</i> .....	14
b. Nieuwe regels voor levensverzekeringen .....	15
12. <i>Wet Huwelijksvermogensrecht 2018 – Algemeen</i> .....	15
13. <i>Wet Huwelijksvermogensrecht 2018 – Toepassingsgebied ratione materiae en ratione temporis</i> .....	15
14. <i>Wet Huwelijksvermogensrecht 2018 – Levensverzekering niet verschuldigd bij ontbinding van het stelsel</i> .....	16
15. <i>Wet Huwelijksvermogensrecht 2018 – Levensverzekering verschuldigd bij de ontbinding van het stelsel</i> .....	17

16.	<i>Wet Huwelijksvermogensrecht 2018 – Levensverzekering tijdens het stelsel verschuldigd</i> . . . . .	18
c.	Vermoeden van gemeenschappelijkheid en voorhuwelijks vermogen . . . . .	19
17.	<i>Wet Huwelijksvermogensrecht 2018 – Vermoeden van gemeenschappelijkheid en bewijs</i> . . . . .	19
18.	<i>Voorhuwelijks vermogen (?) – Handelszaak – Cass. 17 februari 2017</i> . . . . .	19
19.	<i>Wet Huwelijksvermogensrecht 2018 – Anticipatieve inbreng</i> . . . . .	19
20.	<i>Wet Huwelijksvermogensrecht 2018 – Roerende wederbelegging</i> . . . . .	20
21.	<i>Wet Huwelijksvermogensrecht 2018 – Opzeggingsvergoeding</i> . . . . .	21
2.	<i>Bestuur over de goederen</i> . . . . .	22
22.	<i>Wet Huwelijksvermogensrecht 2018 – Art. 1417, lid 1 en art. 1419 BW</i> . . . . .	22
23.	<i>Handhaving bestuursregels – Art. 1423 BW – Cass. 4 mei 2017</i> . . . . .	22
24.	<i>Vordering vernietiging – Hoe instellen lopende een procedure vereffening-verdeling? – Cass. 26 oktober 2017 – Cass. 1 februari 2018</i> . . . . .	23
3.	<i>Vereffening en verdeling</i> . . . . .	25
a.	<i>Vereffening – vergoedingsrekeningen</i> . . . . .	25
25.	<i>Vergoeding – Materiële inspanningen – Cass. 29 juni 2017</i> . . . . .	25
26.	<i>Wet Huwelijksvermogensrecht 2018 – Vergoeding voor meerwaarde aandelen ingevolge professionele activiteit – Art. 1432, lid 2 BW</i> . . . . .	26
27.	<i>Vergoeding – Omvang – Art. 1435 BW – Cass. 31 maart 2017</i> . . . . .	28
b.	<i>Verdeling</i> . . . . .	30
28.	<i>Wet Huwelijksvermogensrecht 2018 – Verdeling – Tijdstip van waardering – Terugverwijzing</i> . . . . .	30
29.	<i>Gelijke verdeling in natura – Cass. 9 februari 2017</i> . . . . .	30
30.	<i>Wet Huwelijksvermogensrecht 2018 – Verdeling – Uitzonderingen op de kwalitatieve en kwantitatieve gelijke verdeling – Doorverwijzing</i> . . . . .	32
C.	<i>Conventionele stelsels</i> . . . . .	32
1.	<i>Huwelijksvoordelen</i> . . . . .	32
a.	<i>Kwalificatie van de huwelijksvoordelen</i> . . . . .	32
31.	<i>Wet Huwelijksvermogensrecht 2018 – Huwelijksvoordelen</i> . . . . .	32
32.	<i>Sterfhuisclausule – Cass. 5 januari 2017 en Cass. 24 maart 2017</i> . . . . .	32
33.	<i>Finaal verrekenbeding – Cass. 24 maart 2017</i> . . . . .	35
b.	<i>Gevolgen van de huwelijksvoordelen in geval van echtscheiding</i> . . . . .	36
34.	<i>Draagwijdte art. 299 BW (oud) – Cass. 12 januari 2017</i> . . . . .	36



35.	<i>Draagwijdte art. 299 BW (versie 2007) – Levensverzekering</i>	
	– <i>Cass. 9 november 2017</i> .....	37
36.	<i>Artikel 299 BW (nieuw) – Wet Huwelijksvermogensrecht 2018</i> ....	38
2.	Conventionele gemeenschapsstelsels .....	39
37.	<i>Wet Huwelijksvermogensrecht 2018 – Gevolgen van de inbreng</i>	
	– <i>Schulden</i> .....	39
38.	<i>Gevolgen van de inbreng – Terugnamerecht – Samenloop met</i>	
	<i>preferentiële toewijzing – Cass. 17 februari 2017</i> .....	39
3.	Het stelsel van scheiding van goederen .....	41
39.	<i>Wet Huwelijksvermogensrecht 2018 – Betere omkadering</i> .....	41
a.	Gemeenrechtelijke werking van de regels van het wettelijk stelsel ....	42
40.	<i>Problematiek</i> .....	42
41.	<i>Art. 1390 BW – Cass. 24 februari 2017 – Cass. 30 maart 2018</i> .....	42
42.	<i>Wet Huwelijksvermogensrecht 2018 – Gemeenrechtelijke</i>	
	<i>werking</i> .....	43
b.	De betere omkadering van het stelsel van scheiding van goederen ....	44
43.	<i>Algemeen</i> .....	44
i.	Het statuut van de goederen en het bewijs daarvan .....	45
44.	<i>Wet Huwelijksvermogensrecht 2018 – Art. 1467 BW (nieuw)</i>	
	– <i>Bewijs van schuldvorderingen</i> .....	45
ii.	Het beheer over de goederen .....	45
45.	<i>Art. 1467 BW (oud) – Cass. 28 april 2017 – GwH 17 mei 2018</i>	
	– <i>Cass. 16 november 2018 – Wet Huwelijksvermogensrecht</i>	
	<i>2018</i> .....	45
iii.	Ontbinding, vereffening en verdeling .....	47
46.	<i>Wet Huwelijksvermogensrecht 2018 – Art. 1468 BW (nieuw)</i>	
	– <i>Verdeling onverdeeldheden</i> .....	47
47.	<i>Wet Huwelijksvermogensrecht – Preferentiële toewijzing</i> .....	48
48.	<i>Wet Huwelijksvermogensrecht 2018 – Heling</i> .....	50
c.	Een wettelijk kader voor de gecorrigeerde stelsels van scheiding	
	van goederen .....	51
49.	<i>Wet Huwelijksvermogensrecht 2018 – “Koude uitsluiting”</i>	
	– <i>“Warme uitsluiting”</i> .....	51
50.	<i>Wet Huwelijksvermogensrecht 2018 – Principiële geldigheid</i> .....	52
51.	<i>Wet Huwelijksvermogensrecht 2018 – Juridisch kader</i> .....	53
52.	<i>Wet Huwelijksvermogensrecht 2018 – Verrekening van de</i>	
	<i>aanwinsten</i> .....	54
d.	De rechterlijke billijkheidscorrectie .....	55
53.	<i>Wet Huwelijksvermogensrecht 2018 – Principe en toepassings-</i>	
	<i>voorwaarden</i> .....	55
54.	<i>Wet Huwelijksvermogensrecht 2018 – Omvang correctie</i> .....	56

55.	<i>Wet Huwelijksvermogensrecht 2018 – Materieel toepassingsgebied</i> .....	56
56.	<i>Wet Huwelijksvermogensrecht 2018 – Geen dwingend recht</i> .....	57
iii.	Tendensen in het samenwoningsvermogensrecht .....	58
57.	<i>Verrijking zonder oorzaak – Cass. 9 juni 2017</i> .....	58
58.	<i>Verrijking zonder oorzaak – Aan- of afwezigheid van een oorzaak – Cass. 12 oktober 2018</i> .....	60
IV.	Tendensen in het erfrecht .....	60
59.	<i>Erfrecht en de Wet Huwelijksvermogensrecht 2018</i> .....	60
A.	Wettelijke devolutie .....	61
1.	<i>De ab intestaat erfgerechtigden</i> .....	61
60.	<i>Wet Huwelijksvermogensrecht 2018 – Art. 745bis, § 1 BW – Algemeen</i> .....	61
61.	<i>Wet Huwelijksvermogensrecht 2018 – Art. 745bis, § 1, lid 2 BW – Samenloop met bevoorrechte zijverwanten en/of ascendenten</i> ...	61
62.	<i>Wet Huwelijksvermogensrecht 2018 – Art. 745bis, § 1, lid 3 BW – Samenloop met verdere zijverwanten</i> .....	62
2.	De verdeling van de nalatenschap .....	62
a.	Verduidelijking bij de erfrechtelijke positie van de langstlevende echtgenote .....	62
63.	<i>Wet Huwelijksvermogensrecht 2018 – Art. 858ter BW – “Vruchtgebruik over de hele nalatenschap”</i> .....	62
64.	<i>Wet Huwelijksvermogensrecht 2018 – Art. 858bis, § 3 (en 5) BW – Wettelijk voortgezet vruchtgebruik</i> .....	63
b.	Verdeling – Dading .....	65
65.	<i>Vernietiging van de verdeling (?) – Cass. 3 april 2017 – Erfwet 2017</i> .....	65
B.	Conventionele devolutie .....	66
1.	Erfovereenkomsten – Art. 1388, lid 2 (en 3) BW .....	66
66.	<i>Wet Huwelijksvermogensrecht 2018 – Art. 1388, lid 2 BW – Verruiming mogelijkheden</i> .....	66
67.	<i>Wet Huwelijksvermogensrecht 2018 – Art. 1388, lid 3 BW – Vormvereisten</i> .....	66
2.	De reserve .....	66
68.	<i>Problematiek</i> .....	66
69.	<i>Wet Huwelijksvermogensrecht 2018 – Vruchtgebruik op de gehele nalatenschap – Terugverwijzing</i> .....	67
70.	<i>Wet Huwelijksvermogensrecht 2018 – Vruchtgebruik op een breukdeel van de nalatenschap</i> .....	67
71.	<i>Wet Huwelijksvermogensrecht 2018 – Vruchtgebruik op de helft van de fictieve massa – Abstracte reserve</i> .....	67

	72. <i>Wet Huwelijksvermogensrecht 2018 – Vruchtgebruik op bepaalde goederen</i> .....	68
V.	Tendensen in het schenkingen- en testamentenrecht .....	69
	73. <i>Wet 21 december 2018 – Wijziging art. 908 BW</i> .....	69
Hfdst II.	Actuele ontwikkelingen zakenrecht 2018	
	NICOLAS CARETTE .....	71
I.	Inleiding .....	71
	1. <i>Opzet en afbakening</i> .....	71
	2. <i>Naar een 'nieuw' goederenrecht?</i> .....	71
II.	Onderscheid der goederen .....	72
A.	Domeingoederen: openbaar vs. privaat domein .....	72
	3. <i>Algemene principes – Begrip en regime openbaar domein</i> .....	72
	4. <i>Cass. 15 maart 2018 – Gewijzigde definitie openbaar domein</i> .....	73
	5. <i>Cass. 15 maart 2018 (vervolg) – Erfpacht op openbaar domein</i> .....	75
III.	Eigendom en vermogen .....	77
	6. <i>Cass. 8 maart 2018 – Vervallen voorwaardelijke vordering geen eigendom onder art. 1 EAP EVRM</i> .....	77
IV.	Mede-eigendom .....	78
A.	Appartementsmede-eigendom .....	78
	7. <i>Wet 18 juni 2018</i> .....	78
	8. <i>Cass. 6 december 2018 – Gebouw en privaat opgericht of kunnen worden opgericht</i> .....	79
	9. <i>Cass. 8 maart 2018 – Vordering syndicus zonder beslissing AV onontvankelijk</i> .....	82
	10. <i>Cass. 25 mei 2018 – Betekening aan VME</i> .....	84
	11. <i>Cass. 20 april 2018 en gewijzigd art. 577-9, § 8 BW – Kostenverdeling bij procedures (en art. 1017 Ger.W.)</i> .....	85
B.	Gemeenrechtelijke mede-eigendom .....	86
1.	Uitonverdeeldheidstreding .....	86
	12. <i>Gent 21 juni 2018 – Art. 815 BW rechtsmisbruik bij toevallige onverdeeldheid</i> .....	86
V.	Burenhinder .....	87
	13. <i>Overzicht</i> .....	87
	14. <i>Cass. 9 november 2018 – Impact abnormale voorbestemdheid of gevoeligheid van schadelijgend erf</i> .....	87
VI.	Onroerende natrekking en opstal .....	89
	15. <i>Algemeen</i> .....	89
A.	Bouwen op andermans grond – Artikel 555 BW .....	89
	16. <i>Overzicht</i> .....	89
	17. <i>Cass. 25 oktober 2018 – Geen (uitgewonnen) bouwer te goeder trouw bij ontbinding o.g.v. art. 1183 en 1184 BW</i> .....	90

18.	<i>Cass. 25 oktober 2018 (vervolg) – Enkele beschouwingen</i> . . . . .	91
19.	<i>Cass. 25 oktober 2018 – Vergoeding bij behoud opstallen van bouwer te kwader trouw.</i> . . . . .	92
B.	Hoofdopstalrecht . . . . .	94
20.	<i>Overzicht</i> . . . . .	94
1.	Stilzwijgend opstalrecht . . . . .	94
21.	<i>Probleemstelling</i> . . . . .	94
22.	<i>Gent 8 februari en 15 maart 2018 – Stilzwijgend opstalrecht tussen samenwoners</i> . . . . .	96
2.	<i>Afstand van natrekking (niet) gelijk aan vestiging van een opstal- recht</i> . . . . .	99
23.	<i>Cass. 6 september 2018 – Afstand van natrekking niet nood- zakelijk opstalrecht. Overzicht.</i> . . . . .	99
24.	<i>Cass. 6 september 2018 (vervolg) – Situering – Horizontale eigendomssplitsingen</i> . . . . .	100
25.	<i>Cass. 6 september 2018 (vervolg) – Conclusie Adv. Gen. Werquin</i> . .	103
26.	<i>Cass. 6 september 2018 (vervolg) – Interpretatie.</i> . . . . .	104
VII.	Erfdienstbaarheden . . . . .	105
27.	<i>Ontstaanswijzen erfdiensbaarheden.</i> . . . . .	105
A.	Wettelijke (en natuurlijke) erfdiensbaarheden . . . . .	106
1.	Wettelijke erfdiensbaarheden van privaat nut . . . . .	106
a.	Recht van uitweg . . . . .	106
28.	<i>Algemeen</i> . . . . .	106
29.	<i>Cass. 15 juni 2018 – Verjaring van recht op schadevergoeding.</i> . . .	106
b.	Afstanden bij beplantingen . . . . .	107
30.	<i>GwH 5 juli 2018 – Onverjaarbaarbaarheid art. 37 Veldwet- boek ongeacht afstand van beplantingen is grondwettelijk</i> . . . . .	107
2.	Wettelijke erfdiensbaarheden van openbaar nut . . . . .	110
a.	Vergoedingsplicht . . . . .	110
31.	<i>Algemeen</i> . . . . .	110
32.	<i>Planschadevergoeding – Algemeen.</i> . . . . .	111
33.	<i>Cass. 4 januari 2018 – Verwervingswaarde bij verwerving blote eigendom en prejudiciële vraag</i> . . . . .	112
34.	<i>GwH 7 juni 2018 – Forfaitaire regeling niet noodzakelijk ongrondwettig</i> . . . . .	112
VIII.	Erfpacht . . . . .	114
35.	<i>Cass. 15 maart 2018 – Erfpacht op openbaar domein (verwij- zing).</i> . . . . .	114

<b>DEEL II</b>	<b>ACTUELE TOPICS</b> .....	115
Hfdst I.	Geldigheidseisen voor het sluiten van een erfovereenkomst HÉLÈNE CASMAN en ALAIN LAURENT VERBEKE .....	117
I.	Inleiding .....	117
II.	Toegelaten en niet toegelaten erfovereenkomsten .....	119
III.	Geldigheidsvereisten voor deze erfovereenkomsten .....	120
IV.	Procedurale waarborgen .....	121
V.	Essentiële elementen van een globale erfovereenkomst .....	122
VI.	Elf formaliteiten .....	122
VII.	Praktische suggesties bij de tweede stap – Het verloop van de infovergadering .....	124
VIII.	Praktische suggesties bij de derde stap – Ondertekening van de overeenkomst .....	127
IX.	Conclusie .....	128
Hfdst II.	De invloed van collectieve insolventieprocedures op de positie van echtgenoten/partners in het Wetboek van economisch recht LEEN DE KEYSER .....	131
I.	Inleiding .....	131
II.	Faillissement .....	134
A.	Feitelijke samenwoning .....	135
1.	Gehoudenheid en verbonden vermogen(s) .....	136
2.	Verhaalstechniek .....	137
a.	Uitwinning van onverdeelde onroerende goederen .....	138
b.	Uitwinning van onverdeelde roerende goederen .....	140
3.	Kwijtschelding van schulden? .....	143
B.	Wettelijke samenwoning .....	145
1.	Gehoudenheid en verbonden vermogen(s) .....	145
2.	Verhaalstechniek .....	147
3.	Kwijtschelding .....	149
C.	Scheiding van goederen .....	152
1.	Gehoudenheid en verbonden vermogen(s) .....	153
2.	Verhaalstechniek .....	153
3.	Kwijtschelding .....	155
D.	Huwgemeenschap .....	156
1.	Gehoudenheid en verbonden vermogens .....	157
2.	Verhaalstechniek .....	159
3.	Kwijtschelding .....	161
III.	Gerechtelijke reorganisatie .....	161

A.	Opening van de gerechtelijke reorganisatie .....	162
B.	Gerechtelijke reorganisatie door minnelijk akkoord.....	165
C.	Gerechtelijke reorganisatie door collectief akkoord .....	166
D.	Gerechtelijke reorganisatie door overdracht onder gerechtelijk gezag .....	167
E.	Kwijtschelding na afsluiting van de overdracht onder gerechtelijk gezag .....	168
IV.	Besluit .....	169
A.	Vermogensrechtelijke impact van de faillissementsprocedure (WER).....	170
B.	Vermogensrechtelijke impact van de gerechtelijke reorganisatie (WER).....	172
<b>DEEL III</b>	<b>RECHT-UIT DE PRAKTIJK.....</b>	<b>175</b>
Afdeling I.	Een ‘lauwe’ uitsluiting door een scheidingsstelsel met rechterlijke billijkheidscorrectie: een evenwichtsoefening tussen autonomie en solidariteit LINDE WUYTS.....	177
I.	Inleiding .....	177
II.	Rechterlijke billijkheidscorrectie: een lauwe uitsluiting .....	179
A.	Problematiek: koude uitsluiting .....	179
B.	Lauwe uitsluiting.....	181
III.	Toepassingsvoorwaarden van de rechterlijke billijkheidscorrectie: een evenwicht tussen autonomie en solidariteit .....	183
A.	Stap 1: bevoegdheid van de rechter.....	183
B.	Stap 2: materiële toepassingsvoorwaarden .....	185
1.	Ontbindingsgrond.....	186
2.	Onvoorzien en ongunstige omstandigheden met manifest onbillijke gevolgen.....	188
a.	Omstandigheden ten tijde van de totstandkoming van de huwe- lijksovereenkomst of de eis tot gerechtelijke scheiding van goede- ren als ijkpunt .....	188
b.	Onvoorzien omstandigheden .....	190
i.	Onvoorzien vs. onvoorzienbaar .....	191
ii.	Onvoorzien vs. ontoerekenbaar .....	193
c.	Ongunstige omstandigheden met manifest onbillijke gevolgen .....	195
IV.	Besluit .....	197

Afdeling II.	De mogelijkheden van de Wet Valkeniers in het vernieuwde familiaal vermogensrecht	
	BERT VAN DEN HOUTE .....	199
I.	Inleiding .....	199
II.	De Wet Valkeniers.....	200
A.	Context en begrip .....	200
B.	Algemene mogelijkheden.....	202
C.	Algemene beperkingen.....	203
III.	Het vernieuwde familiaal vermogensrecht .....	206
IV.	Het overgangsrecht van de Nieuwe Erfwet .....	208
V.	De mogelijkheden van de Wet Valkeniers in het vernieuwde familiaal vermogensrecht.....	209
A.	Inleiding .....	209
B.	Een algemene verzaking aan alle rechten van de langstlevende echtgenote in de nalatenschap van de eerststervende .....	210
C.	Een regeling omtrent het wettelijk erfrecht van de langstlevende echtgenote.....	212
D.	Een regeling over het omzettingsrecht van de langstlevende echtgenote.....	216
E.	Een regeling over de inbreng gevorderd door de langstlevende echtgenote.....	221
F.	Een regeling over de erfrechtelijke reserve van de langstlevende echtgenote en haar vordering tot inkorting .....	224
G.	Modulering van de aanrekening van erfrechtelijk vruchtgebruik ....	236
H.	Uitbreiden van het korte bewonings- en gebruiksrecht .....	240
VI.	Besluit .....	241
Afdeling III.	De bevrijdende verjaring van zakelijke rechten	
	JOHAN VAN DE VOORDE .....	243
I.	Inleiding .....	243
II.	De mogelijkheid van bevrijdende verjaring van zakelijke rechten ....	245
A.	De wettelijke grondslagen .....	246
B.	De verhouding tussen de wettelijke grondslagen.....	247
C.	De rechtstheoretische vorm van de bevrijding door verjaring van beperkte zakelijke rechten .....	250
III.	Vereisten voor de bevrijdende verjaring van zakelijke rechten .....	250
A.	Een voor bevrijdende verjaring vatbaar zakelijk recht .....	251
1.	Beginselen.....	251
2.	Het eigendomsrecht als bevrijdend onverjaarbaar zakelijk recht ....	252
a.	Beginsel.....	252

b.	Grondslag van de afwijzing van de bevrijdende verjaring van het eigendomsrecht . . . . .	254
c.	Eigendomsvorderingen en andere eigendomsbevoegdheden . . . . .	256
d.	Rechtsvorderingen gericht op de verkrijging van eigendom . . . . .	259
e.	Rechtsvorderingen krachtens het verbod op burenhinder . . . . .	260
3.	Recht van gebruik en recht van bewoning als mogelijk bevrijdend onverjaarbare zakelijke rechten . . . . .	262
B.	Stilzitten van de uittredende beperkt zakelijk gerechtigde of onbruik van het beperkt zakelijk recht . . . . .	264
1.	Begripsbepaling . . . . .	264
a.	Stilzitten of onbruik als algemene vereiste voor de bevrijdende verjaring . . . . .	264
b.	Het stilzitten of onbruik bij zakelijke rechten . . . . .	264
i.	Omschrijving van het onbruik . . . . .	264
ii.	Theoretische beschouwingen . . . . .	268
2.	Regime van het stilzitten of het onbruik . . . . .	270
a.	Tot uitoefening bevoegde personen . . . . .	270
b.	Oorzaak van het onbruik . . . . .	271
c.	Gedeeltelijk onbruik . . . . .	272
i.	Inleiding . . . . .	272
ii.	Gevallen waar een gedeeltelijke uitoefening het volledige recht bewaart . . . . .	273
iii.	Wanneer is er (toch) gedeeltelijk onbruik? . . . . .	274
iv.	Uitsluiting van gedeeltelijk onbruik bij sommige zakelijke rechten . . . . .	276
3.	Bezit en stilzitten . . . . .	277
C.	De bevrijdende verjaringstermijn . . . . .	278
1.	Aanvang van de bevrijdende verjaringstermijn . . . . .	278
a.	Algemene regels . . . . .	278
b.	Aanvang bij zakelijke rechten onder opschortende voorwaarde of tijdsbepaling (art. 2257 BW) . . . . .	280
i.	Probleemstelling . . . . .	280
ii.	Belang . . . . .	281
iii.	Analyse . . . . .	284
iv.	Het bijzondere geval van de hypotheek . . . . .	285
c.	Aanvang van de verjaringstermijn bij erfdienstbaarheden . . . . .	286
d.	Aanvang van de verjaringstermijn bij de hypotheek . . . . .	288
2.	Duur van de bevrijdende verjaringstermijn . . . . .	289
D.	Ontbreken van stuiting en schorsing . . . . .	290
1.	Inleiding . . . . .	290
2.	Uitbreiding van de schorsing en stuiting door onverdeeldheid en ondeelbaarheid van het zakelijk recht . . . . .	291



3.	Schorsing wegens handelingsonbekwaamheid (minderjarigen en beschermd meerderjarigen) . . . . .	293
4.	Stuiting . . . . .	294
a.	Ogenblik van de stuiting . . . . .	294
b.	Natuurlijke stuiting (verwijzing) . . . . .	294
c.	De gedwongen erkenning door een ‘nieuwe titel’ (renten en hypotheken) . . . . .	294
d.	Stuiting door (vrijwillige) erkenning . . . . .	298
e.	Registerhandelingen . . . . .	301
E.	Uitgesloten vereisten . . . . .	301
IV.	Gevolgen en bewijs van de bevrijdende verjaring van zakelijke rechten. . . . .	302
A.	Tenietgaan van het zakelijk recht . . . . .	302
B.	Bewijs van de bevrijdende verjaring. . . . .	304
1.	Aanwijzingen voor het bewijs . . . . .	304
2.	De bewijslast. . . . .	308
a.	Gemeenrechtelijke bewijslast . . . . .	308
b.	Bewijslastomkering bij oude titels . . . . .	309
C.	Een vaststellingsvordering voor de bevrijdende verjaring? . . . . .	311
V.	Bijzonderheden voor sommige zakelijke rechten. . . . .	313
A.	Zakelijke rechten waarvoor een periodieke vergoeding is bedongen . . . . .	313
B.	Erfdienstbaarheden . . . . .	314
1.	Privaatrechtelijke erfdienstbaarheden . . . . .	314
a.	Erfdienstbaarheden gevestigd door de mens . . . . .	314
b.	Wettelijke en natuurlijke erfdienstbaarheden van privaat nut. . . . .	314
i.	Wettelijke erfdienstbaarheden inzake afstanden van beplantingen en lichten en uitzichten. . . . .	314
ii.	De wettelijke erfdienstbaarheid van uitweg . . . . .	316
iii.	Wettelijke en natuurlijke erfdienstbaarheden in het algemeen? . . . . .	320
2.	Erfdienstbaarheden van openbaar nut. . . . .	322
a.	Beginselen. . . . .	322
b.	Wettelijke uitzondering: de buurtwegen . . . . .	323
C.	Erfpacht en opstal . . . . .	327
1.	Conventionele regelingen van de bevrijdende verjaring bij erfpacht en opstal . . . . .	327
2.	De in vraag gestelde bevrijdende verjaring van het opstalrecht . . . . .	328
D.	Zakelijke zekerheidsrechten. . . . .	329
1.	De hypotheek en de onroerende voorrechten. . . . .	329
a.	De hypotheek als accessorium . . . . .	329
b.	Zelfstandige bevrijdende verjaring. . . . .	331
i.	Beschrijving en belang . . . . .	331
ii.	Wie is derde-bezitter? . . . . .	332

iii.	De mogelijkheden van de hypothecaire schuldeiser om te handelen.....	335
2.	Het pandrecht .....	336
VI.	Besluit .....	338
Afdeling IV. Erfpacht op openbaar domein		
	SAMUEL DE WINTER .....	339
I.	Het uitzonderingsstatuut van het openbaar domein.....	339
II.	Nuancering van het uitzonderingsstatuut: preciaire rechten toegelaten op openbaar domein .....	342
III.	Erfpacht voldoende precair? .....	344
A.	Erfpacht uitzonderlijk <i>per se</i> precair .....	345
B.	Erfpacht in de regel slechts precair mits uitdrukkelijk beding in de vestigingstitel .....	347
1.	<i>Precario</i> -beding.....	349
C.	Andere mogelijke bedingen.....	351
1.	Lot van de door de erfpachter op het openbaar domein opgerichte constructies .....	351
2.	Overdrachtsbeperking .....	353
IV.	Besluit .....	353